

2101002502040042
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)
SANSKRIT IV – LEVEL 4
KAVYA SHASHTRA-(MAMMATACHARYA KRUT
KAVYAPRAKASH: ULLAS1&10 DHANJAY KRUT
DASHRUPAK PRATHAM PRAKAS & NIYAT CHHAND

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
  - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS SECOND YEAR (EXTERNAL)**
  - b. Name of the Subject : **SANSKRIT – IV LEVEL 4**
  - c. Subject Code No : **2101002502040042**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (અ) નીચેનામાંથી પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)

10

(A) Answer the following questions in short: (any five)

1. આચાર્ય મમ્મટનું જન્મસ્થાન કયાં છે? અને વિદ્યાભ્યાસ કયાં કર્યો હતો ?
Where is the birthplace of acharya mammat? and where did study?
2. દશરૂપકના લેખક કોણ. તે કયા પ્રકારનો ગ્રંથ છે?
Who is the author of dashrupak, what type of a book?
3. કાવ્યના હેતુઓ કેટલા છે? કયા કયા?
How many are there the incentives of poetry? which are they?
4. મન્યે, શબ્દકે ધ્રુવં, પ્રાયઃ ઇવ, નૂનં -- થકી કયો અલંકાર દર્શાવાય છે?
ઉદાહરણ આપો.
મન્યે, શબ્દકે ધ્રુવં, પ્રાયઃ ઇવ, નૂનં --which metaphor is represented by? give example?

5. स.संदेह अलंकारना डेटवा प्रकार छे? कया कया ?

How many types of 'ससन्देह' metaphor? which are?

6. कया छंदमां यार यरश अने प्रत्येक यरशमां १५ (पंदर) अक्षरो डीय छे ?

Which verse has four steps and each step has 15 (fifteen) letters?

7. रूपकना प्रकारो डेटवा?कया कया ?

How many types rupak? which are?

(B) नीये आपेवा अलंकार लक्षश तथा उदाहरश सडित समजवो. (गमे ते अेक)

4

(B) explain the alankara giving characteristics and example (any one)

1. रूपक
2. तुलययोगिता

(क) नीये आपेवा श्लोकोमां अलंकार ओणभावी समजवो.(गमे ते अेक)

3

(C) recognize and example the alankara in any one of the following verses:

- 1) लड्वा तव बाहुस्पर्श यस्याः स कोडप्युल्लासः !
जयलक्ष्मीस्तव विरहे न खलूज्ज्वला दुर्बला ननु सा ॥
- 2) कृपणानां धनं नागानां फणमणिः केसरा सिंहानाम ।
कुलबालिकाना स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेडमृतानाम् ।

(ड) नीयेना अलंकार युग्मोमाथी साम्य -लेड समजवो. (गमे ते अेक)

3

(D) compare and contrast any one of the following

1. उपमा -- उत्प्रेक्षा
2. विभावना – विशेषोक्ति

Q.2 (अ) कारिका सानुवाड समजवो. (गमे ते डे)

8

(A) explain karika (any two)

- 1) शक्तिर्निपुणता लोकशास्त्रकाव्याधवेक्षणात ।
काव्यज्ञशिक्षयाभ्यास इति हेतुस्तदुद्भवे ॥
- 2) नियतिकृतनियमरहितां ह्लादैकमयीमनन्यपरतन्ताम ।
नवरसरुचिरां निर्मितिमाद्धती भारती केर्जयती ॥
- 3) इदमुत्तममतिशयिनि व्यङ्ग्ये वाच्यात ध्वनिर्बुधः कथित ।
शब्दचित्रं वाच्यचित्रम व्यङ्ग्यं त्ववरं स्मृतम ॥

(B) कारिका सानुवाह समजावो. (गमे ते वे)

8

(B) explain karika (any two)

- 1) नीरसोऽनुचितस्तत्र संसूच्यो वस्तुविस्तरः ।
दृश्यस्तु मधुरोदात्तरसभावनिरन्तरः॥
- 2) कस्यचिदेव कदाचिदयया विषयं सरस्वती विदुषः
घटयति कमापि तमन्यो व्रजति जनो येन वैदग्धीम ॥
- 3) अवस्थाः पञ्च कार्यस्य प्रारब्धस्य फलार्थिभिः ।
आरम्भयत्नप्राप्त्याशानियताप्तिफलागमाः ॥
- 4) वृत्तवर्तिष्यमाणानां कथांशानां निदर्शकः ॥
संक्षेपार्थस्तु विष्कम्भो मध्यपात्रप्रायोजितः ॥

(C) नीयेना वाक्योनुं विवरण करो .(गमे ते अेक)

4

(C) explain the following sentences (any one)

- 1) उपमानाद यदन्यस्य व्यतिरेकः सः एव सः ।
- 2) अभन्वस्तुसम्बन्ध उपमापरिकल्पकः ॥

Q.3 मम्मटना मते काव्यमां अलंकारनुं महत्व स्पष्ट करो

20

Explain the place of alankaar (अलंकार) in the poem according by mammat

अथवा

OR

मम्मटे आपेवी काव्य व्याख्यानी यर्या करो .

Discuss the definition of poetry as by mammat.

Q.4 बीजबिन्दुपताकाख्यप्रकरीकार्यलक्षणाः ।

20

अर्थप्रकृतयः पञ्च ता एताः परिकिर्तिताः ॥-----यर्या करो .

बीजबिन्दुपताकाख्यप्रकरीकार्यलक्षणाः ।

अर्थप्रकृतयः पञ्च ता एताः परिकिर्तिताः ॥-----Discuss detail

अथवा

OR

नाट्यवस्तुना प्रकार वर्णवो
Describe the types of drama plot

Q.5 टूकनूध लणुओ (गडे ते डे)

20

Write notes any Two

- 1) दशरूडक डंगलशुलूक
the mangal shloka in dashrupaka.
- 2) डनुसंधड :
- 3) डडुडनुं कुवन
the life of Mammata
- 4) कुलुडनुड डरुकर
types of poetry.

*****